

FEESTROES

Op 20 mei 1978 demonstreerde ik met vele duizenden andere bezorgde mensen tegen de afgraving van ruim 4 vierkante kilometer (433 hectare om precies te zijn) van het Plateau van Margraten. Ik weet het nog goed, want ik woonde toen pas enkele maanden in Zuid-Limburg. Een nieuwe wereld en een nieuwe problematiek waren net voor mij opengegaan. Voordien waren mijn aandacht en energie met name op de problemen van het Waddengebied gericht.

Het was een "mooie" demonstratie: rustig wandelen met duizenden anderen, de gebruikelijke spandoeken, vlaggen en wimpels, veel gezinnen en veel kinderwagens. Oprechte bezorgdheid alom, door vertegenwoordigers uit brede lagen van de bevolking, zoals dat zo mooi heet. Met name de jeugd was goed vertegenwoordigd.

Het was nog volkomen onduidelijk wat het effect zou zijn maar door mee te demonstreren zou je in ieder geval kunnen zeggen dat het aan jou niet had gelegen! In de NRC van 13 mei 1987 vroeg

Max Pauwen zich eerder al af: "Zal deze mars een ommekeer teweeg brengen in het totnogtoe door Gedeputeerde Staten gevoerde ontgrondingsbeleid?" Enige grond voor optimisme was er zeker niet. Politiek heerste er nog maar al te vaak wat badinerende, kleinerende en geringschattende opvattingen over natuur en milieu. Opvattingen zoals de oud-Gouverneur van Limburg (voor onze niet Limburgse lezers: dit is de Commissaris der Koningin), de heer Ch. van Rooy, die in een afscheids-interview eind 1977 zo treffend verwoordde: "Is het een verlies als je wat planten opgeeft aan recreatie voor velen? Ik erger me wel eens aan het elitaire gedrag van sommige natuurbeschermers, die voor een enkele deskundige wat plantjes willen behouden". Een onzekere tijd dus.

Het is misschien goed om er nog even bij stil te staan dat het afwijzen van de aanvankelijke aanvraag voor een vergunning om een groot deel van het plateau te ontgronden in 1985 géén gevolg was van gewijzigde politieke opvattingen of een voor natuur en milieu wat vriendelijker beleid. Het was toen een formele zaak. Immers, de bezwaren tegen de afgraving waren destijds zo talrijk dat het Provinciaal Bestuur tijd te kort kwam om de inspraakprocedure normaal, dat wil zeggen binnen de wettelijk daartoe gestelde termijn, af te wikkelen. Dit resulteerde in een formele weigering van het Provinciaal Bestuur om de vergunning te verlenen waardoor de aanvrager van de vergunning in beroep kon gaan bij de Kroon. Dit (a-politieke) hoogste rechtsorgaan verwierp de bezwaren van de ontgronder. Een politiek besluit was het echter niet! Er kon derhalve een nieuwe, zij het iets gewijzigde, aanvraag tot ontgroning worden ingediend.

Zou het tij nu gekeerd zijn? Ik hoop het echt maar ben er nog lang niet van overtuigd. De landelijke overheid is echter voortvarender gebleken dan het Provinciaal Bestuur: dat komt pas binnenkort met een eigen standpunt: geen vergunning. Pas als de minister ook inzake de problematiek van de uitbreiding van Vliegveld Beek ("Maastricht Airport", zo u wilt) met een zogenoemde Oost-westbaan de "oecologische belangen" laat prevaleren boven die van een korte termijn voordeel als werkgelegenheid, ben ik geneigd te gaan denken dat ook de overheden natuur en milieu serieus gaan nemen. Ik hou echter mijn hart vast.

Wat in ieder geval gewonnen is, is het feit dat de ontgrondingsproblematiek in Nederland nu wat gestructureerder op landelijk niveau wordt bekeken, zodat er voortaan in voorkomend geval meer gegrond ontgrond kan worden. Of op goede gronden een vergunning voor ontgroning geweigerd zal kunnen worden!

Overigens zijn we er nog niet met de uitspraak van de minister. Het Plateau van Margraten blijft. Maar wil het zijn grote waarde behouden dan zal er iets gedaan moeten worden. Alleen met een goed doordacht beheer van het gehele gebied kan voorkomen worden dat de grote oecologische waarden van met name de plateauranden verloren zullen gaan. En die strijd voor het plateau moet doorgaan! Zodra de feestroes voorbij is.

Een van de imposante borden die jarenlang het Plateau van Margraten sierden.

Foto: B.G. Graatsma.